

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1942 április 15.
Csihás Benő u. 3. II. évfolyam, 82. sz.FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDORElőfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levél cím: Zombor, p. f. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

ANGLIA MÁR FRANCIA HADÜZENETTEL SZÁMOL

Berlinben megelégedést, Londonban és Washingtonban elkeseredést váltott ki a franciaországi rezsimváltozás — Csütörtökön francia és német nyilatkozat várható Vichy döntéséről
A keleti arcvonalon csökkent a szovjet támadó tevékenység — Burmában a japánok benyomultak az olajvidékre — Török-szovjet feszültség

Azokat a nagyjelentőségű franciaországi eseményeket, amelyek Laval Vichyben folytatott tárgyalásai következtében állottak be és, amelyek kétségtelenül kihatással lesznek nemcsak a politikai, hanem a hadászati helyzet alakulására is, Berlinben megnyugvással, Londonban és Washingtonban idegességgel fogadták.

Berlini hivatalos megítélés szerint Vichy a jelek szerint elfordult a várakozásnak attól a politikájától amelyet Berlinben „veszélyes várakozásként” ítélték meg és olyan irányvonalat tesz magáévá, amely mindenben megfelel Franciaország jólfelfogott érdekeinek és a német elképzeléseknek. Az éjszaka folyamán a német fővárosba érkezett kiélezítő közlemények alapján az a felfogás alakult ki a birodalmi főváros politikai köreiben, hogy Laval tárgyalásai nyomán az a politika tört magának utat az érvényesülésre Vichyben, amely megfelel a német háborús politikának Franciaországgal szemben támasztott követelményeknek. Berlinben, hangoztatják, megelégedéssel veszik tudomásul ezt a fejleményt. Hivatalos német nyilatkozat ebben az ügyben csütörtökre várható. Ugyancsak csütörtökre várható a francia kormány hivatalos közlése is. Laval tegnap elutazott Vichyből és csütörtökön tér oda újra vissza.

Beavatott körök úgy tudják, hogy a francia kormány már megalakult, annak irányvonalát teljesen lefektették és márcsak a kormány összeállításának és a követendő politikai irányvonalnak a nyilvánosságra hozatala van hátra.

London és Washington

nagy figyelemmel fordul a franciaországi rezsimváltozás felé. A Bud. Ért. jelentése kiemeli, hogy Washingtonban az a nézet alakult ki, mely szerint Lavalnak a francia kormányba történő visszatérése után az Egyesült Államok „szigorú” politikát folytat Vichyvel szemben. Rövidesen hivatalos formában is leszögezik a washingtoni álláspontot. Bizonyosra veszik, hogy sor kerül Leahy tengernagy, vichy-i amerikai nagykövet sürgős visszahívására, ami valószínűleg a diplomáciai kapcsolatok megszakítását jelenti.

Londonban óriási feltűnést keltett a francia politika fordulata. Az angol sajtó rámutat arra, hogy Franciaország hadiflottája még mindig nagy erőt képvisel és nagyjelentőségű tényezője a világhelyzetnek. Franciaországnak Északafrikában

nagyütőképességű hadserege van, amellyel az angoloknak ugyancsak számolniuk kell. Beláthatatlan következményekkel járhat az angolszokra a francia politikában beállott változás épen az erős francia flottára és gyarmati hadseregére való tekintettel. Angol részről hangoztatják, hogy Londonnak a francia események kapcsán számolnia kell esetleges francia hadüzenettel is.

A brazavillei amerikai főkonzulátus kapcsán támadt amerikai-francia ellentét éles feszültséggé változott. A francia jegyzékre adott választ Vichy visszautasította, mert francia megítélés szerint ez a jegy-

zék sértő kifejezéseket tartalmazott épügy fogalmazták meg, hogy az propaganda célokat szolgált és a francia belső helyzet megzavarására irányult.

Törökország

politikai köreiben nagy méltatlankodást váltottak ki azok a szovjet sajtótámadások, amelyek a Papen elleni merénylet ügyének tárgyalása kapcsán jelentek meg. Ankarai megítélés szerint a Szovjet el akar titkolni valamit, ami most mér nem látható tisztán és valószínűleg csak a per befejezése után jut nyilvánosságra.

Német hadijelentés

Berlin, április 15.

A vezéri főhadiszállás szerdai hadijelentése közli, hogy a keleti arcvonalon tovább csökkent az ellenség támadó tevékenysége. Néhány helyen szovjet csapatok támadással kísérleteztek, ezeket azonban sorra visszautasították a német erők.

A német nehéztüzérség eredményesen tüzelt Leningrád katonai célpontjaira, többek között egy löszergyárra is. A célpontokban nagy tüzek keletkeztek.

A német légierők nagy pusztításokat okoztak bombáikkal a szebastopoli katonai célpontokban.

Északafrikában légi és járőrtevékenység folyt. A német légierők brit állásokat és repülőtereket támadtak eredményesen.

A máltai támaszpont ellen végrehajtott légitámadások megrongálták egy rádióállomást. A németek a Földközi tengeren és Északafrikában kilenc, a csatorna felett ugyancsak kilenc, Németország felett pedig 10 brit repülőgépet semmisítettek meg.

Dum-dum golyót használtak az amerikaiak Cebu szigetén

A hinduk tömegesen pártolnak át a japánokhoz

Tokió, április 15.

A Domei iroda közli, hogy a Cebu birtokáért folyó harcokban a japánok oldalán olyan hindu századok is harcoltak, amelyek a maláji harcok során pártoltak át a japánokhoz.

A Yomuri Simbum jelenti, hogy az amerikaiak a cebui harcok során dum-dum lövedékeket használtak.

Bangkoki jelentések szerint Burmában egyre nagyobb számban szöknek át a hindu csapatok az angoloktól a japánokhoz.

Burmában a japánok elérték az olajvidéket és átkaroló támadással olyan gyors visszavonulásra kényszerítették az ellenséget, hogy annak nem volt ideje a tervezett rongálások végrehajtására.

A delhii rádió jelentése közli, hogy a japánok a burmai arcvonalon fokozták nyomásukat. Az Irravadi vidékén heves harcok folynak. Ugy az angol, mint a kínai csapatok visszavonultak és ellenállásuk csak a japán előretörés lassítását célozza.

1142 repülőgépet veszített a Szovjet egy hónap alatt

Berlin, április 15.

A Német Távirati Iroda közli illetékes katonai helyről szerzett értesülése alapján, hogy március 15-e és április 14-e között a bolsevisták 1142, az angolok pedig 350 repülőgépet veszítettek a német harcotevékenység következtében.

Január 1-től a keleti arcvonalon 2451 páncélosát veszítette el a Szovjet.

Ára 10 fillér

Előszó

lelkiismeretlen haszonhajhászok, mások szám lájára élők mindig voltak minden társadalomban, de különösen rendkívüli időkben szaporodnak el és okoznak nagy károkat nem csak egyeseknek, hanem az egész országnak. Rendszerint süttető propagandával kapcsolják össze tevékenységüket, mindig „jólétesültek”, előre tudják, hogy rövidesen ez vagy az a közszükségleti cikk, ez, vagy az az élelmiszer eltűnik a piacról, vagy kisebb lesz a fejadagja és egyidejűleg szolgálatkészen kijelentik, hogy tisztán „barátságból” csak azért, hogy szivességet tehessenek összeköttetésük révén még tudnak juttatni néhány kilót az eltűnő cikkből a szerencsétlen áldozatnak, aki megrémül, gondoskodni akar a családjáról és borsos áron megvásárolja a felkínált cikket. Nem csak hogy nem sokalja az árat, hanem még örül is, hogy kapott. Ezek a feketelelkű uzsorások mindig találnak maguknak áldozatokat és kitűnően élnek, sőt vagyont gyűjtenek abból, hogy „szivességeket” tesznek.

A hatóságok a legmesszebbmenő szigorral járnak el ezek ellen a lelkiismeretlen üzerek ellen, mindez azonban nem elegendő kiirtásukhoz és a rendkívüli idők vámszedői mindaddig folytathatják káros tevékenységüket, amíg a nagyközönség körében akadnak olyanok, akik hitelt adnak szavuknak.

Legvégső ideje, hogy a közönség tisztában legyen saját és az ország érdekeivel és mindenkit, aki ilyen szivességet ajánl, juttasson rendőrkézre. Csak ez vezethet eredményre, csak ez az eljárás szüntetheti meg a visszaéléseket. Ne felejtsek el, hogy nemcsak az a bűnös, aki magasabb áron ad el, hanem az is, aki drágábban vásárol.

ARENA MOZI

KEDD—CSUTORTOK
Nagy kettős műsor.

Az utolsó mohikán

Főszerepben: HARRY CAREY

Erdők haramiája

(GYŐZ AZ IGAZSÁG.)

Főszerepben: BUCK JONES

Pótműsor: magyar és olasz híradó

A NÉMETEK 25.000 KILO HALAT OSZTOT- TAK SZÉT SZALONKIBEN

Szalonki, április 15.

A német megszálló hatóságok 25.000 kilogram halat osztottak ki kedvezményes áron az arra rászoruló szaloniki lakosságnak.

A japánok éket vertek a burmai angol és kínai csapatok közé

Sangháj, április 15.

A kínai hadsereg sajtótájékoztatója közölte, hogy a Burmában előnyomuló japán csapatok egy fontos csomópont elfoglalásával Mandalaytól délnyugatra éket vertek a burmai brit és kínai csapatok közé.

Az amerikai közvélemény nyugtalan a sorozatos katonai kudarcok miatt

Amsterdam, április 15.

Mint az angol lapok amerikai tudósítói közlik, az amerikai kongresszusban rendkívül nyomott a hangulat. A husvéti szabadságukról visszatérő képviselők arról számolnak be, hogy az amerikai közvéleményben nagy a nyugtalan-
ság a szövetségesek sorozatos kudarcai miatt.

KÜLÖN MEGBIZATÁSSAL INDIÁBA KÜLDTEK ANGLIA TEHERÁNI KÖVETÉT

Teherán, április 15.

A teheráni angol követ külön megbizatással Indiába utazott.

JELENTÉSTÉTELRE HAZAUTAZIK TÖRÖK- ORSZÁG KUBISEVI KÖVETE

Ankara, április 15.

A Szovjetunióban akreditált török követet kormánya jelentéstételre hazarendelte.

ÖT REPULÓGÉPET VESZTETTEK AZ AN- GOLOK NÉMETORSZÁG FELETT

Berlin, április 15.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy szerdára virradóra angol gépek bombákat dobtak Nyugat-Németország lakónegyedeire. A támadásnak halálos és sebesült áldozatai vannak a polgári lakosság köréből. Öt brit gépet lelőtt a légvédelem.

NEMZETI MOZI

TELEFON: 158.

KEDD—SZERDA
16 éven felülieknek!

ISTEN VELED FRANCISKA!

Ennek a száguldó iramu filmregénynek bőse a modern idők krónikása. a híradók film-riportere.

Főszerepben: MARIANNE HOPPE

HANS SOHNER, RUDOLF FERNAU

Pótműsor: első hetes UFA és magyar híradó

jemezték. A japán nyelv terjedésén munkálkodni fognak, de ezt sohasem erőszakos eszközökkel hajtják végre. A kínai kereskedők hasznos munkáját felhasználják és igyekeznek a kínaiakat eltéríteni Csungking propagandájától.

A megszállt területeken tartózkodó japánok mindent elkövetnek, hogy előmozdítsák a nyers anyagszállítást ezekről a területekről Japánba.

ELTÜNT ANGLIA KELETÁZSIAI ÉS CSEN- DESÓCEÁNI LÉGIERÉJÉNEK FŐPARANCSNOKA

Amsterdam, április 15.

Hivatalos angol jelentés közli, hogy a keletázsiai és csendesóceáni légierek parancsnoka eltűnt. A főparancsnoknak Szingapurból sikerült elmenekülnie, azóta azonban nyomave-
szett.

ÚJ ÁLLAMKÖLCSONT VESZ FEL A SZOVJET

Berlin, április 15.

A Német Távirati Iroda közli a szovjet rádió jelentése nyomán, hogy a Szovjet legfelsőbb tanácsa olyan határozatot hozott, melynek értelmében újabb államkölcson jegyzését rendelik el.

JELENTÉKTELEN VESZTESÉGEIK VOLTAK A JAPÁNOKNAK A FÜLÖP SZIGETEKEN

Tokió, április 15.

A fülöpszigeti japán erők parancsnoka kijelentette, hogy a japánok vesztesége a Fülöp szigeteken alig teszi ki egyharmadát annak a veszteségnek, amelyre számítottak. Ennek oka főleg abban keresendő, hogy a japánok hossza ideig készítették elő a hadműveleteket és meglepetésszerű gyorsasággal támadtak, amivel sarokba szorították az ellenséget és megvonták tőle ugy a védekezés, mint a menekülés lehetőségét.

CHURCHILL ELLENZI VIZSGÁLOBIZOTT- SÁG KIKÜLDÉSÉT A MALÁJI ÉS SZINGA- PURI UGYBEN

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda:

Mint a brit hírszolgálat jelenti, az alsóházi vita további folyamán felszólították Churchillt, egyezzen bele abba, hogy a Malájföld és Szingapur elfoglalását megelőző körülményeket megvitathassák. A miniszterelnök azonban kijelentette, hogy a japán hadüzenet előtt a Malájföldön és Szingapurban megtartott katonai és egyéb értekezletekről szóló jelentések nyilvánosságához nem járhat ki „súlyos hátrányok” származnak. „Rengeteg tanulmányozás és vita előzte meg ezeket a sajnálatos eseményeket — jelentette ki Churchill. — Tanulmányok és viták azonban egymagukban nem elegendők a fölényben lévő ellenséges erők támadására való előkészülethez és az elént tornyosuló nehézségek a bennünket fenyegető új támadások elhárításához szükséges csapatok kereséséből állottak.” (MTI)

VITAMINTABLETTÁT ÉS SÜRITETT ÉLELMISZERT IS HASZNÁL A JAPÁN HADSEREG

Tokió, április 15.

A német véderőhöz hasonlóan a japán hadsereg is erősen sürített élelmiszereket és vitamintablettákat használ, amelyeket a katonák kis csomagokban könnyen magukkal vihetnek. Eleinte repülők és ejtőernyős vadászok között osztották szét ilyen sürített élelmiszert, amely porrá tört rizsből és búzából, valamint kagylós állatok kivonatából és szárított gyümölcsből áll. E készítményből csekély mennyiség is elegendő egy étkezésre. Nagy értéke, hogy hossza ideig is eláll és táptartékából sem veszít. (NST)

Az angolszászok nem tudják pótolni hajóveszteségeiket

Róma, április 15.

Az olasz lapok vezető helyen foglalkoznak a tengelyhatalmak tengeralattjáróinak hatalmas sikereivel az angolszász ellátási hajózás elleni küzdelemben s kiemelik, hogy a tegnapi jelentések újabb 168.000 tonna angolszász hajótér pusztulásáról számolnak be.

A Popolo di Roma idézi a Daily Mail angol lap tengerészeti szakértőjének cikkét, amely szerint Angliának meg kell nyernie az atlanti csatát, ha el akarja kerülni az éhínséget. Az

olasz lap szerint a brit szakértő ezzel is fel akarta hívni az angol tengernagyi hivatal figyelmét a hajóveszteségek súlyos következményeire. Az angolok lassan rájönnek arra, hogy az a híres híd, amelyet az Anglia és Amerika között közlekedő hajókaravánoknak kellene képezniök, soha nem is létezett. A tengely tengeralattjárói az utóbbi három hónap alatt olyan súlyos veszteségeket okoztak az angolszász hajózásnak, amelyet Anglia és Amerika egyesült erővel sem képes pótolni.

Merész tervekkel érkezett Londonba az amerikai vezérkari főnök, a szövetségesek között azonban nincs egyetértés

Róma, április 15.

A Messagero c. olasz lap értesülése szerint Marshall amerikai vezérkari főnök londoni tanácskozásaival kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, amelyek valószínűnek tartják, hogy London lesz a szövetségesek haditanácsának központi székvárosa. Azért szemelték ki Lon-

dont erre, mert közelebb esik az európai hadszíntérhez.

Marshall tábornok merész tervekkel érkezett Londonba, arról azonban még nem szivárogtak ki hírek, milyen fogadtatásra találtak ezek a tervek az angol fővárosban. Londonban még abban a kérdésben sincs egyetértés, vajjon célszerű-e a második arcvonal terve vagy sem?

A japánok a „legidősebb testvér” szerepét töltik be az általuk megszállt területeken

Róma, április 15.

A Messagero tokiói különtudósítója beszámol jelentésében arról a rendeletről, amelyet Tokióban kiadtak a japánok által megszállt területek közigazgatásáról.

A rendelet szerint mindenekelőtt arra törekednek, hogy a megszállt területeken a köz igazgatást a helyi tisztviselők lássa el. Ezzel egyrészt lehetővé teszik, hogy a helyi tisztviselők állásában maradjon és ne veszítse el ke-
nyelvét, másrészt pedig a japánok megmaradhat-

nak az anyaországban, ahol fontos tevékenységet fejtenek ki. Japán tisztviselők csak a legkritikább esetben, végső megoldásként alkalmaznak a megszállt területek közigazgatásában.

A japánok a megszállt területeken igyekeznek a lakosság vallásos hitéletét nemcsak megvédeni, hanem előmozdítani is. A japán megszállók kedvesen, szívesen, de méltóságteljesen bannak a bennszülöttekkel, mint az ázsiai népek „legidősebb testvére” és nem fognak beleesni azokba a hibákba, amelyek az angol uraimat jel-

Diáklelkigyakorlatok Zomborban

Kosztér Atya és dr. Ijjas érseki biztos az előadók között

Csütörtök délután 4 órakor a zombori közép- és középfokú iskolák katolikus tanulói megkezdik a magyar iskolai rendtartásban előírt rendszeres évi lelkigyakorlataikat. Ezek a lelkigyakorlatok mindenkor nagyjelentőségű eseményei a diákeletnek, de egészen különös jelentősége van 1942-ben Zomborban. A mi fiaink és leányaink igen távol éltek eddig attól a világtól, melynek minden értéke és szépsége most fog megnyílni előttük a lélek csendjében. Négy éven keresztül a zombori középfokú iskolák növendékei hitoktatásban nem részesültek, vasárnapi misehallgatásukkal senki sem törődött, lelkük nyiladozó problémáikhoz azok nyulhattak hozzá, akik számára nem volt a világ minden kincsénél drágább a lélek. Hogy mégis diákjaink nagy többsége kedves lehet a hittanár előtt, azt hálás szívvel kell megköszönünk a szülői háznak és a régi iskola nem egy tanárjának, akik mégis csak vigyáztak „az örök élet” kis polgáira.

A lelkigyakorlatok megrendezése Zomborban egész különös gondot jelent a hittanár számára. Már magában nagy gond a koedukációs gimnázium. Növendékeink között nemcsak kicsik és nagyok vannak, hanem vannak kis fiaink és nagyleányaink, nagyfiaink és kislányaink. Ha csak a gimnáziumnak akarunk lelkigyakorlatot tartani, már őket is négy csoportban kell vennünk. Így adódott az a gondolat, hogy egyszerre tartjuk meg a lelkigyakorlatot valamennyi iskolának. Ennek a nagy diáklelkigyakorlatnak általános lelkipásztori értékét is látom. Imponáló, nagy katolikus megmozdulás ez, mely alkalmas arra, hogy megkopogtassa a legkeményebb szívet is. 1000 elméledő és imádkozó diák nemcsak látvány, hanem élmény is. Szeretnénk, ha a „hallgató diák” Zombor minden katolikusát legalább egy kicsit gondolkozóba ejtené.

A LEKIGYAKORLATOK HELYE

Csak amikor közelebről kezdem gondolkodni a lelkigyakorlatok megrendezéséről, akkor döbbenem rá, hogy milyen kevés lehetőséget ad erre Zombor. Nagyon nagy hiányát érezzük egy katolikus Kulturpalotának és így inkább látjuk fájón azt, amit úgy is tudunk, hogy iskolánk mennyire nem korszerűek. Még a külföldben szép gimnáziumunk sem rendelkezik megfelelő nagyteremmel (a tornaterem is kicsi) a tanítóképző, kereskedelmi és a polgáriiskolák elhelyezése meg egyenesen lehetetlen. Így nem sikerült úgy biztosítanom a lelkigyakorlatozók kényelmét, mint szerettem volna. A nagy gimnázista fiúk elhelyezése a tornateremben még

a legmegfelelőbb, szűk a nagy lányok számára a zárda, a kislányok a leánypolgáriban, a kisfiúk a Karmeliták templomában, a kereskedelmisták a plébánia templomban valóban csak a kényszer hatása alatt kaphattak elhelyezést.

AZ ELŐADÓK

Szerencsésebben sikerült megoldanom az előadók összeválogatását. Kosztér Atya megnyerése, aki a gimnázium felsőosztályu fiunövendékeinek fogja vezetni a lelkigyakorlatait, egyenesen szerencse és kitüntetés. Neve országosan ismert, mint diákpedagógus bizonyít a legelső. Nagy fiaim számára olyan kegyelem ez, melynek üdvös hatása nem fog elmaradni. Most „kamaszaink” szerencsésen indulhatnak el a tiszta, szép férfúság felé.

Nagy leányaink sem járnak rosszabbul. Dr. Ijjas nagy tapasztalata, széles látóköre bizonyára érdekesen fogja boncolgatni a nagy lányok kényes problémáit. Kislányainknak Czifrusz János, szabadkai hittanár, kisfiainknak P. Benjamin Karmelita atya, a kereskedelmistáknak — megint kényszer megoldásként — én fogok beszélni. Ha a diákjaink csak felét adják annak érdeklődésben, mint amennyi szeretetet visznek az előadók feléjük, akkor nagyon szépen fog zsendülni a jó Isten vetése.

A SZÜLŐI HÁZ

Az iskola mindent megtett a lelkigyakorlatok sikeréért. Hálásan kell megemlítenem azt a megértést, sőt lelkesedést, mellyel munkámban az iskolák igazgatói és tanárai támogatottak. Hogy a lelkigyakorlat tényleg az legyen, aminek mi szántuk, ahhoz a szülők segítségét kell kérnem. Segítsék a hallgató diákot. Ne zavarják, féltő szemmel nézzék most különösen minden lépését. Ne engedjék, hogy az otthon egykettőre lehámozza róluk azt a hangulatot, melybe a lelkigyakorlat öltözteti őket. Baj az, ha nem tanulják meg a latint, ha nem készülnek el matematikából, könyvtelből, neveléstanból, ennek a következménye azonban legfeljebb egy szekunda, de a hanyagul végzett, könnyen vett lelkigyakorlat egy rovó a jó Isten noteszában, egy törés a gyermekeink boldogságán.

Kosztér Atya csütörtök, péntek és szombat este 6 órakor a gimnázium tornatermében a szülőknek is előadást tart a gyermekről. Ezekre az előadásokra minden szülőt, de különösen a „kamaszaink” szüleit szeretettel meghívjuk.

Marjai Dezső, hittanár.

Zászlót szentel az Őrszállási Magyar Közművelődési Egyesület

Az Őrszállási Magyar Közművelődési Egyesület a Délvidék felszabadulásának emlékére zászlószentelési ünnepséget rendez április 19-én. Az ünnepség már szombaton este megkezdődik: este fátylasmenet vonul végig a község utcáin, majd szerenádokat adnak a zászlóanyának. Vasárnap reggel zenés ébresztő, fél kilenckor gyülekezés az egyesület helyiségében, fél tízkor ünnepi istentisztelet. A mise után díszközgyűlést

tartanak az egyesületben, amelyen Locsa Antal elnök elmondja üdvözlőbeszédét. Hazafias verseket szavalnak: Ékes Sándor, Dobrina P. István, Szabó János, Dobrina Vince, Trenka Fábrián, Krizsák Mihály és Dobrina A. István. Balogh István egy erdélyi dalt énekel. Délben díszes ebédet ad a zászlóanya, este pedig kabaréest rendez az egyesület.

Április 28- 29- és 30-án haszonállatvizsgálatot tartanak Zomborban

Zombor város polgármesteri hivatala tavaszi haszonállatvizsgálatot rendelt el, s az állattulajdonosok minden egypatás állatot kötelesek elővezetni. Április 28-án a Felsőváros—Cserven-

ka és az ehhez tartozó szállások, április 29-én a Szelence—Bánát és az ehhez tartozó szállások, április 30-án pedig a belváros haszonállatát vizsgálják meg a lóvásártéren.

Aki nem hirdet, azt elfelejtik!

Lapszemle

Korunk bohóca

Wendell Wilkie visszavonult a politikától s elvállalta egyik legnagyobb amerikai filmvállalat vezetését. Ezt közik Newyorkból s az esemény már nem meglepő. Lassankint tisztul a látóhatár s így Wilkie-ről is ki kellett derülnie, hogy valójában mi volt hivatása. Ő tudvalevően Roosevelt ellenjelöltje volt a legutóbbi elnökválasztás idején és hevesen ellenezte mindazt, amit Roosevelt mondott. Ezt a szerepét megtevéstől alakitotta, annyira, hogy még a gyanakvó Erwin Pa is némely pillanatban elhitta, hogy amit Wilkie mond, komoly. Aztán Roosevelt lett az elnök s néhány hét múlva kiderült, hogy nem ellenjelölt volt Wilkie, hanem az amerikai politika bohóca. A történelmi igazság érdekében meg kell állapítani, hogy a jóhiszeműség véle szemben nem volt egyöntetű, mert például a Völkischer Beobachter már Wilkie ellenjelöltiségének első napjaiban azt írta róla, hogy nem komoly ellenfele ő Rooseveltnek, hanem az amerikai politika bohóca. Ma már kétségtelen, hogy kiosztott szerepet vállalt az ellenjelöltségnél s azt csinálta, amit az amerikai bankárok cinkosi társasága kiszabott neki. Jó alakítás volt és ezért most megkapta jutalmát, évi egymillió dollár fizetéssel szerződötték a legnagyobb amerikai filmvállalathoz. Amerikában is megnézik, hogy ilyen összegű dollárt kinek adjanak s az összeg bizonyítja, hogy Wilkie ur jól szerepelt és hűen teljesítette azt a feladatot, amelyet az amerikai bankárok kiszabtak rá. Igen, bohóc volt Wilkie, annak a tucatnyi társaságnak hű, megbízható alkalmazottja, kik eddig nemcsak Amerikában, hanem jóformán a világ minden táján kijelölték a szerepeket megbízottáik számára. Ott voltak ők minden országban és dolgoztak azért a célért, melyet Nathan Loeb, Adolf Zukor, La Guardia s még néhány bankár jelölt ki nekik. Egyiket Berlinbe küldték színházigazgatónak, a másikat Bécsbe főszerkesztőnek, a harmadikat Rómába vezérigazgatónak s közben mindegyik úgy viselkedett, mintha országának érdekeit védené, valójában a bankári központ utasításához alkalmazkodott szigorúan és céltudatosan. Valószínű, hogy Wilkie az utolsó szereplője és bohóca volt ennek a nemzetközi bankári cirkusznak. Ő megkapta jutalmát szerepéért, az évi egymillió dollár fizetést, de közben a többi szereplőket már itt is, ott is leleplezik.

„Függetlenség”

Karádi Katalint és Mezey Mária-t elítélték a zsidótörvény kijátszása miatt

Budapestről jelentik: A budapesti VIII kerületi rendőrkapitányságon Szentpétery János rendőrfogalmazó, büntetőbíró előtt érdekes kihágási tárgyalás volt kedden délelőtt. A Színművészeti Kamara fellejeltette Réti L. Pált, hogy színházi ügynöksége a törvényadta időn túl is működött, amikor már meg kellett volna szünnie.

Bókai János tanuvallomást tett arról, hogy darabjaival ügynökölt Réti György. Irásbeli vallomást tett ugyanezről Mára Sándor, Karády Katalin és Mezey Mária színművésznők, akiket szintén tanuképpen idéztek meg a tárgyalásra, tagadták, hogy szerződéses viszonyuk lenne szerepköte-sekre és gramofonlemezszereződésekre Réti Györggyel. Mindketten úgy vallottak, hogy Réti György nekik szerződötett alkalmazottjuk. Ezért az értelmiségi kormánybiztosság ügyésze a tárgyaláson azon nál vádat emelt a két színművésznő ellen, a zsidótörvény kijátszása miatt, mert Réti Györgynek ezt az alkalmazotti viszonyát be kellett volna jelenteniük az értelmiségi kormánybiztosságon.

A rendőrbiztosság a bizonyítási eljárás lefolytatása után Réti L. Pált egyhavi elzárásra és 2000 pengő pénzbüntetésre, Karády Katalint 2000 pengőre vagy 30 napi elzárásra, Mezey Mária-t 500 pengő pénzbírságra vagy 10 napi elzárásra ítélte zsidótörvény kijátszása miatt. A két nő nem

„Ejtőernyős“ madarak

Helgoland, ez az Északi-tengerre mesz sze kiugró sziklaszirt-sziget egy egész se-reg természeti sajátosságot és ritkaságot tár a kutatók és természetbarátok elé.

A tenger és a tengeri sziklák növény- és állatvilágának tanulmányozása közben sok fontos felfedezésre jutott a természettudomány Helgoland szirtjein és a tenger felszíne alatt. Az érdekes sziget sok tekintetben egész különleges helyzetet foglal el a német birodalom keretében. Így pl. az egyetlen olyan pont, amelyen az alkák, ezek a valdói nyílttengeri madarak, költés céljából csoportosan megjelennek. A birodalmi madármegfigyelő intézet Helgolandon fontos állomást szervezett s ez az állomás már húzamos időn keresztül figyeli a különös madarak életmódját. A birodalmi élettani szövetség »Freude am Leben« című folyóiratában a megfigyelő intézet igazgatója, dr. Drost professzor igen érdekes tanulmányt közölt ennek a kutatómunkának eddigi eredményeiről:

A LUMMÁK SZIKLÁJA

Helgoland nyugati partján van egy ki- agró sziklarész, amely különösen szembe- ötlő, amennyiben a szikla anyagát alkotó vöröses-tarka homokkővet fehér kereszt- pásták övezik. Ezt a szirtet a lumták szik- lájának nevezik, mert a kotlás idején ezek az alkák fajához tartozó madarak sereges- tül lépik el a sziklát, amely ilyenkor fehé- ren pettyezettnek látszik. A kotlásnak ápr- ilistól júniusig terjedő idejében mintegy 6000 lumma ül a tojásán, míg máskor nagy ritkaság az, ha egy-egy alka elvetődik ide. Amikor a kis madarak kibújnak a tojásból, egy-két hónapig időznek a fészeken. Ek- kor már fele akkora, mint a szülők. Külö- nös gyakorlatokat végeznek. Meglehető- sen magasán fekvő lakhelyükről a tenger- be vetik magukat és zuhanásuk közben a még teljesen ki nem fejlődött szárnyuk va- lóságga az ejtőernyő szerepét, tölti be. Ug- rásuk mindenesetre igen merész és ügyes teljesítmény, de a heves zuhanás ellenére a fiatal madaraknak nem történik semmi bajuk, mert a természet rendelkezéséből mel- lükkel érik a víz felületét és az ütés ere- je megoszlik.

A madárvizsgáló intézet ezideig mint- egy 2000 lummat látott el gyűrűvel és ve- zetett be a megfigyelő könyvbe. Ezekből mintegy 260-at fedeztek fel az ellenőrző megfigyelések alkalmával. Hogy a vissza- térő madarak száma így csekély, azt bizo- nyítja, hogy ezeknek a madaraknak magas kort kell elérniök. A fiatalokat az öregek viszik a tengerre, s gyakran éveken át időz- nek a nyílt tengeren, míg azután szülő- földjükre térnek vissza. Más madarakkal ellentétben ezek a fiatal madarak vándor- lásuk útját északnak veszik. Ennek okát a kutató tudomány még nem fejtette meg. Drost professzor úgy véli, hogy a vándor- lás iránya a nagy halvonulások irányával függ össze, amennyiben a fiatal madarak az északra vonuló halakat követik. Az alkák hajjal táplálkoznak és a halat egészé- ben csuszátják le a torkukon.

A felszabadulás első évfordulóján hazafias lelkesedéssel köszöntjük a hazatért Délvidék lakóit.

Haidekker

Pál

Gőszappangyár r. t.

K A P O S V Á R

*Énertől vegye bútorát
Szeretni fogja otthonát*
BP VIII. KARPENSTEIN - U. 2/A

Amerika nem tud aludni...

A legjövödelmezőbb amerikai háborus iparág: az álomporgyártás

„Uj háborus járvány seper végig az országon — írja a newyorki „The American“ című folyóirat — az álmat- lanság. Minden harmadik amerikait már megfertőzött. On még nem került a hatalmába?” A kérdés az amerikaiak- hoz szól, bizzuk tehát a feleletet is az amerikai Don Eddyre, aki „Elégiák az álmatlanság fölött“ címen valóban ki- merítő választ ad.

Doc barátom sorsa három évvel ezelőtt csak ugyan nem volt még rózsásnak nevezhető. Pra- xisa kicsiny volt és a labkér előteremtése min- den hónapban megújuló gondok elé állította. Doc azonban ötletes ember volt és nem kétel- kedtem benne, hogy egyszer mégis csak meg- alapítja szerencsését. De mégis csak távra ma- radt a szám, amikor legutóbb viszontlátam, a változás oly messziről sugárzott róla: Doc gaz- dag ember lett. Csodálkozva kérdeztem: „Hát ezt hogy csináltad?”

„Meguntam, hogy beteg testeket kuráljak és átnyergeltem a beteg kedélyekre. Felcsaptam álmatlanság-specialistának.” A meglepő felelet felnyitotta a szememet, hogy meglássam, ami eddig elkerülte figyelmemet.

Az álmatlanság hirtelen első számú tömeg- betegség lett. A felelősség oroszlánrészét ezért a háboru viseli. Amióta 1939 szeptem- ber elsején az európai puszkaporoshordó fel- robbant és különösen amióta beavatkozá- sunk valószínűvé vált, az álmatlanság ha- talmas iramban, ugrásszerűen tért hódított.

Egyes szakértők becslése szerint az álmatlan- ság ötször oly gyakran lép fel, mint a szívbaj és 11-szer oly gyakran, mint a rák. Mások azt áll- itják, hogy ma már minden harmadik ameri- kait megfertőzött.

Volt idő, amikor különösen a kövérek, a „vaj- és tojás-emberek“ szenvedtek benne. Ezek az idők már végleg elmúltak. Azok, akiknek hadiipari üzemekben kell dolgozniok, gondjaik miatt nem tudnak aludni. Éppenigy főnökeik is. Nemkülönb az egyszerű emberek tömege is, mint On vagy én, akik ébren fekszünk és azon törjük fejünket, hogy a jövő évben hogyan az ördögbe fogjuk jövödelmi adónkat kifizetni. Ve- gyük ide még a krónikus rosszkedvűek millióit és mindenki megérti, hogy miről van szó: sza- bályszerű járványról.

Az álmatlanság vadonatúj multimilliomos- ipart hívott életre, mely legalább is 600 fé- le álomhozó szert vagy szercecskét gyárt.

És milyen óriási a kelendőség!

Csupán az egyik newyorki nagyáruház is több mint egy millió dollár értékű álmat- lanság elleni orvosságon adott tul mintegy 100.000 rászorult rovására.

AZ ÁLMATLANSÁG VÁMSZEDŐI

Az álmatlanság felbecsülhetetlen számu uj álomspecialistát teremtett elő a semmiből: pszí- hiátereket, pszihológusokat, pszichoanalitikusok- kat és foglalkozásszerű panaszhallgatókat, akik — szerény honorárium ellenében — addig hall- gatják Uram szellemes csevegését, amíg kime- rülten Morfeusz karjaiba nem hanyatlik. A masz szörök üzleti forgalma háromszorosára emelke- dett. Hogy mit köszönhet a házi orvosok jöve- delme az álmatlanságnak, egyszerűen leírhatat- lan.

Mindez azonban azt, aki álmatlanságban szenved, a legnagyobb mértékben nem érdekli. Ezeket csak egy gondolat foglalkoztatja: mikép- pen szabadulhatnánk meg szenvedéseinktől. És miután már a szakértők minden fajtáját megin- terjuváltam, meg vagyok győződve róla, hogy az álmatlanságot igenis meg lehet fékezni, csak éppen elég idő, pénz és kitartás kell hozzá.

Mint egy leckét meg lehet tanulni, el is le- het felejtetni. Ezt szokás a lelki feszültség meg- oldódásának nevezni. Bármily könnyűnek lás-

sék is azonban az első hallásra, éppen ez a leg- nehezebb. Egy vezető tudományos intézet any- nyira megy például, hogy szerinte csupán az emberiség 16 százaléka érti azt a művészetet hogy miképpen lehet minden feszültségtől meg- szabadulva aludni: a megmaradó 84 százalék tulajdonképpen egyáltalában nem alszik, hanem csupán behunyt szemekkel fekszik. Hogyan le- het a lelki feszültséget megoldani? A megkérdé- zettek közül csak 24-en voltak abban a hiszem- ben, hogy megtalálták a probléma nyitját. Az egyik lefekszik a földre a nyitott ablak elé, mint egy fakir, és mélylélekzési gyakorlatokat vé- gez, míg bele nem szédül. Egy asszony a fosz- foreszkáló csillagocskák százait ragasztotta há- lószobája mennyezetére és minden este addig számlálja őket, míg végre csakugyan el nem al- szik. Egy férfi a pizsamanélküli alvást találta a legcélravezetőbbnek. Ez a módszer a jelek sze- rint már nagyon elterjedt és a nagyvárosiak egy hatoda eskszik rá. A hálóinggyárosok min- denesetre ellene vannak. Van olyan, aki egy darabka selyempapírt terít magára és mukkanás nélkül fekszik, hogy le ne fujja véletlenül!

SOR, TEA ÉS A TOBBIK

Egy ideig az orvosok egy korsó meleg sört irtak elő álmatlanság ellen, később langyos te- át. Manapság inkább a meleg tejet ajánlják. Az eredeti elgondolás szerint valaminek kell a gyo- morban lennie, hogy a vért elvonja az agytól. Sok esetben csakugyan segít ez a módszer, bár a legújabb kutatások szerint az agy vérteleníté- sének éppen semmi köze sincsen az egészséges alváshoz. Magam is ismertem a forró délen em- bereket, akik a legkegyetlenebb Cayenne-borsra esükdtek. Egy michigani asszony a forró juhar- szirupot találta a leghatásosabbnak (kizárólag egy huzásra lehajtva). Am minden álomitalba- ráthoz lehet találni legalább olyant is, aki sza- vát adja, hogy csak üres gyomorral tud aludni.

Külön csoportot alkotnak, akik a fej hely- zetének szabályozásában keresik a titok nyit- ját. Ismerek például valakit, aki keresztben fek- szik az ágyon és egy alacsony asztalkára lógatja fejét. Egyik barátom csak akkor tud aludni, ha ágyának láb felőli része pontosan 13 centimé- terrel magasabban fekszik a fejrészénél. Vélet- lenül utazó ugyan, ez azonban cseppet sem za- varja: mintakofferében a szükséges támaszté- kot állandóan magával hordja. Az álmatlanság- nak azonban vannak olyan áldozatai is, akik tűzön-vizen kitananak amellett, hogy a fejrész- nek kell magasabbnak lennie. Ezzel ismét elju- tottunk ahhoz az elmélethez, hogy a vért el kell vonni az agytól.

Az álomdühluxus rekordját azonban kétség- telenül egy pensylvániai nagyiparos otthona vi- szti. A hálószoba hang- és légmentes. A nyolc láb hosszú és hat láb széles ágy pontosan a szo- ba közepén áll. A rugó lágyágát és keménysé- gét kapcsoló szabályozza. A takaró elektromos melegsabályozóval van ellátva. Három külön- böző vánkostipus, egy hát- és két kartámasz, olvasólámpa, a fejrészénél lámpa- és könyves- polc, telefon, rádió, végül pedig egy zenélőóra egészíti ki a felszerelést.

Az esetek végtelen számában üzleti gondok felelősek az álmatlansáért. Amint Stone-né asz szony egy éjjel felriadt álmából, úgy találta, hogy férje még egy szemhunyást sem tett. Gyen géden kérdezte, hogy mi nyomja szívet. „Hol- nap egy számlakifizetés esedékes Mr. Hardwitz számára és nem tudom kiegyenliteni“, hangzott a komor felelet.

A jó asszony elégedetlenül zsörtölődött: „Ugy, tehát holnap fizetned kell Mr. Hardwitz- nak, de nem tudod miből! És most virrasztasz és a fejedet töröd? Menj inkább aludni és bíz- d a gondokat Mr. Hardwitzra!“ (MN)

A Délvidék ünnepe

Keddi és szerdai számunkban már beszámoltunk a Délvidék legtöbb városának és községének felszabadulási ünnepségéről, az alábbiakban ismertetjük még a megérkezett jelentések alapján néhány délvidéki község felszabadulási évfordulójának megünneplését:

Bezdanban

impozáns keretek között ünnepelték meg a felszabadulás első évfordulóját: Szombaton este fáklyásmenet vonult végig a község utcáin. Az országzászló előtt Szlávik Sándor gyógyszerész mondott magasszárnyalású beszédet. Vasárnap hajnalban zenés ébresztő volt. Délelőtt a község háza udvarán gyülekeztek az egyesületek, majd a templomba vonultak, ahol szentmisén vettek részt. A szentbeszédet Horváth Gyula plébános mondta. Az országzászló előtt a zenekar ténzenét adott. Az ünnepély fénypontja a délutáni díszfelvonulás volt, melynek élén a lovasbandérium haladt. Utána következett a magyarruhás lányok festői csoportja, a frontharcosok csoportja, majd a leventék, az iskolásgyermekek és a társadalmi egyesületek alakulatai következtek. Az országzászló előtt ünnepi műsor volt. A Hiszekegy elnevelése után Pfaff Babuci a Hiszekegy c. verset szavalta el nagy átérzéssel. Nagy József »Felszabadulás ünnepére« c. verse nagy hatást váltott ki, majd az énekkar elénekelte az »Élj őseink hazája« című hazafias dalt. Ruff István pompás ünnepi beszédében ösztartásra és hazafiasságra hívta fel a bezdáni magyarokat, beszélt a belső front nagy fontosságáról és megemlékezett a még fel nem szabadult magyar testvérekről. Szavaltak még Sipos Juliska és ifj. Kovács István. Az énekkar a »Honfidalit« adta elő nagy sikerrel. Este műkedvelő-előadás volt. Szinre került a »Csikós álma« és az »Erdélyi bevonulás« című két hazafias színdarab. A szereplők, Magyarai Kató, ifj. Szélig János, ifj. Bálint Péter, Vukovits István, Braunné Pinkert Kató, Kostyákné Munkás Éva, Koletár János, Stefatics István, Gombárovics László, Gurics János, Pinkert Mihály és Furman Sándor, kitűnő alakításukkal forró sikert arattak. A műkedvelő-díszelőadást a fronton küzdő honvédek hozzátartozóinak megsegítésére rendezték. Az est bevételé 500 pengő volt, amelyet hivatalos uton eljuttatnak majd az illetékeseknek.

Szilágyin

felejthetetlenül szép volt a felszabadulás ünnepének napja: A Szilágyiból elköltözöttek, Szittyai János budapesti lakos kezdeményezésére, országzászlót ajándékoztak a községnek. Az ünnepély már korareggel elkezdődött. Diszklődtséggel várta az állomáson az érkező vendégeket. Dr. Horváth Győző Budapest székesfővárosi főjegyző, az Országos Országzászló Nagybizottság kiküldöttje, a zombori parancsnokságtól kivezényelt díszszakasz, az apatini, bácsszentiváni, doroszlói és zombori küldöttségek, valamint leventecsapatok egymásután érkeztek meg. Meghatóan szép jelenet volt, amikor az országzászlót vivő tömeg bevonult a község belterére, ahol a gyönyörű emlékmű emelkedik. A szentmisét Quotidián Lajos plébános celebrálta. Az istentisztelet végén beszélt az országzászlót és magasszárnyalású beszédében ismertette a zászló jelentőségét. Az emlékmű előtt Majoros István főjegyző üdvözölte a vendégeket és megnyitó beszédében többek között így szólt:

— Hálát adunk a magyarok Istenének, — habár hosszú 23 év után, de mégis leomlottak a trianoni szégyenhatárok! Mindenki érzi a felszabadulás szabadságát és tudja majd kötelességét: mit kell e zászló alatt teljesíteni! Kormányzó Urunk parancsát kész mindenkor teljesíteni minden magyar!

Szittyai János meleg szavakkal adta át az országzászlót. Idézte a multat, a gyermekkorát, amelyet felejthetetlen kis falujában töltött. Bartalos Imre községi bíró keresetlen, meghatódott szavakkal mondott köszönetet az országzászlóért.

Szavaltak: Gergely Menyhért, Finta Katica, Szabó Béla, Balogh József, Paróczy Erzsébet, Balogh Annuska, Varnyu Pistika, Brusznai Mária, Surján Gyurika, Odri Annuska és Komáromi Ferike. Az ünnepség zárószáma az országzászló előtti díszfelvonulás volt.

Adán

a felszabadulás ünnepének előestélyén zenés fáklyásmenet vonult végig a főbb utvonalakon. A község háza erkélyéről Török Máté községi bíró mondott ünnepi beszédet, majd a tűzoltózenekar eljátszotta a Himnuszt. Vasárnap reggel zenés ébresztő volt. Reggel 8 órakor az özszes testületek vezetői szimbolikus faültetést végeztek, hogy minél emlékezetesebbé tegyék Ada felszabadulásának nagy ünnepét. Bielek alvezéres, volt járási katonai parancsnok nevében vitéz Szarukán Kálmán főjegyző, Gere Vince plébános, Miklós Gábor, Balázsevich László a téli gazdasági iskola igazgatója, a polgári iskola részéről: Jetsné Szatmári Erzsébet igazgató, a m. kir. posta nevében: Koncz János postafőnök, a róm. kat. Egyházközség képviselőinek nevében: Kovács Ferenc, a Tűzharcos Szövetség nevében: Kovács Ferenc tartalékos főhadnagy, a g. kel. egyház nevében: dr. Beslity Demeter, az Ipartestület nevében: Csányi Ferenc, a Gazdakör nevében: Solymosi István, a Baross Szövetség nevében: Kirinits Lajos, a leány levente egyesület nevében: Timár Julika tanítónő, a sportegylet nevében: Dudás András, a DMKSZ nevében: Sterbik Vince, a hadiárva nevében: Harangozó István, a hősi halottak hozzátartozói nevében: Banoss Ernő, a hadirokkantak nevében: Nagy Mihály, Szabó Zoltánné, a BNMK nevében: Kollár Elek, a Schmidt és Császár gőzmalom részéről: Höfflinger Nándor igazgató, a Róm. Kat. Nőegylet nevében: özv. dr. Burtik Gyözőné, az Iparos Olvasó Egylet nevében: Láták Antal, az Iparos tanonciskola nevében: Jets Antal igazgató, az OTT nevében: Nagy Frigyes parancsnok, a Levente Egyesület nevében: Banoss Ernő, a községi képviselő testület nevében: dr. Wolf Béla, Kiss Honti Lajos MÁV állomásfőnök, az áll. elemi iskolák nevében: Bálics Máté igazgató, a m. kir. csendőrség nevében: vitéz Szarukán Kálmán főjegyző, Török Máté községi bíró és Szabó Zoltán Zenta járási főszolgabíró szimbolikus faültetést végeztek.

Délelőtt fél 10 órakor, a leventék képletes bevonulást rendeztek: a Horthy Miklós uton vonultak be, elől a motorkerékpárosok, kerékpárosok, majd a lovasság és a gyalogság. A Hősök terén lerombolták a trianoni határt jelképező lánckaput. Kirinits József meleg szavakkal üdvözölte a bevonuló leventecsapatot. 10

órákor tábori misét tartottak a Hősök terén. Kovács Ferenc tartalékos főhadnagy ünnepi beszédet mondott. A délelőtti ünnepség a tűzharcosok, leventék és tűzoltók díszfelvonulásával ért véget.

Este a DMKSZ díszelőadást rendezett, amelyen szavaltok, hazafias dalok és egyfelvonásos színdarabok szerepeltek. A díszelőadás sikeréhez hozzájárultak: Banoss Terézke, Girizd László, Nagy Jenő, Csányi Margitka, Gimpel Emma, Gimpel Magda, Tóbiás Nándor, Mihalek Lajos, Török Máté, Nagybal István, Csuvik István, Piszár István, Volford Márton, Fejes Rudolf, Kobrehel András, Vállai Dávid, Kocsis György, Bálint József, Seress Antal, Krizsán Lajos, Bozsóki István, Kelemen Klára, Katona Teréz, Török Teréz, Ménesi Gabriella, Virág Margit, Biliczky Etelka, Varga Piroska és Zádori Ilona. Az ünnepi beszédet Vidákovics Benő mondta.

Topolya

színmagyar lakossága is felejthetetlen ünnepséggel ülte meg a felszabadulás első évfordulóját. Szombaton este táboritűzet gyújtottak a sportpályán, vasárnap délelőtt a nagytemplomban, kizárólag a férfiak részére, szentségimádás volt, amelyen 4000 ember vett részt. A bevonulási ünnepély után Tóth Isaszegi Ferenc községi bíró mondott ünnepi beszédet. Este műsor előadás volt, a regőscsoport, a ceglédi leventezzenekar és a Topolyai Daloskör közreműködésével. Falcione Árpád országgyűlési képviselő és Dukai Károly káplán nagyhatású ünnepi beszédet mondtak.

Bácskossuthfalva

is nagy pompával ünnepelte meg a felszabadulás első évfordulóját: kora reggel zenés ébresztővel kezdődött az ünnepség, majd mindkét templomban ünnepi istentiszteletet tartottak. Az istentiszteleteken minden egyesület részt vett. Ünnepi beszédet Veszelyi Pál katolikus plébános és Dévay Lajos református espereslelkész mondtak.

Délelőtt 11 órakor a Tűzharcos főcsoport tartotta meg alakuló közgyűlését. Elnök Zádory András, alelnökök Bajsay István és Varjas Lajos titkár és jegyző Boza Lajos, pénztáros Lebovits László. A tisztikar megválasztása után az ünnepség tovább folytatódott.

Bácsujfalu

népe ugyancsak felejthetetlen ünnepély keretében emlékezett meg a felszabadulás évfordulójáról: az ünnep előestélyén a DMKSZ fiókja az iskolások bevonásával gyermekünnepélyt rendezett. Vasárnap, a hálaadó istentisztelet után díszfelvonulás volt, este hazafias előadást rendeztek, amelyet zsúfolt ház nézett végig.

Fajgyalázásért vont felelősségre a zombori törvényszék egy gombosi vendéglőt

A zombori törvényszék szerdán kezdte meg az első fajgyalázási per tárgyalását Winter-Kócs Rezső hármastanácsa vonta felelősségre Krausz Imre 35 éves gombosi zsidó vendéglőt, aki a vád szerint 1938 óta vadházasságban él Bajcsi Viktória keresztény nővel. A vádlott azzal védekezett

hogy nem él házasságot az asszonnyal, nem is képes erre, s állításának bizonyítására orvosszakértő vizsgálatát kérte. A bíróság helyt adott a kérelmének és a tárgyalást az orvosszakértő meghallgatása végett elnapolta.

A magyarság történelmi hivatásáról és a kalászos gazdák nemzetvédelmi munkájáról

tartanak előadást a Vitézi Szék csütörtöki előadásán

A Vitézi Szék nagy érdeklődést kiváltott közhasznú előadássorozatának harmadik előadását csütörtökön este fél hét órai kezdettel tartják meg a Városháza nagytermében. Az eddig elhangzott két előadásnak olyan nagy sikere volt, hogy máris megállapíthatjuk: a Vitézi Szék kezdeményezése rendkívül hasznos munkát jelent és régi hiányt pótol, amely messzemenően fogja éreztetni hatását városunk közvéleményén.

A csütörtöki előadáson Holpert Gyula tanár a magyarság történelmi hivatásáról, Pető Flóris a Bácskai Gazdasági Egyesület igazgatója pedig az arany és ezüstkalászos gazdák nemzetvédelmi szempontból értékes tevékenységéről tart előadást.

A rendezőség szívesen veszi, ha az előadásra minél nagyobb számban vesz részt a város társadalmának minden rétege. Belépődíj nincs.

HIREK

««OO»»

Levél a honvédhez

Ravasz László ref. püspök a Református Híradó útján a hadrakelt magyar honvédekhez levelet intézett s abban többek között így ír: Isten a legnagyobb ügy szolgálatába állított: az Ő országa igazságáért és a Te hazád és a mi földi hazánk fennmaradásáért küzdesz. Nagy harcokat csak nagy lélekkel lehet vívni; szent ügyért csak Istennek szentelt szív tud igazán harcolni.

Légy nyugodt — írja a továbbiakban a püspök — minden itthonmaradt, becsületes magyar ember felelősséget érez családodért, védelmezi és segíti őket. A nagyhatalom-má szervezett istentelenség fenyegeti évezredes országunkat. Ez a harc tehát éppen úgy Krisztus ügye, mint a miénk. Krisztus királyságáért, nemzeti fennmaradásunkért harcolsz Te most az orosz mezőkön. Most már mindenki tudhatja, mindenki a szemével láthatja, hogy a magyar nemzet élete és halála nemcsak a mi ügyünk, magyaroké, hanem Isten ügye, Krisztus királyságának kérdése is. Éppen ezért a legfeljebbvaló erő, a legtökéletesebb segedelem maga az örökkévaló Isten. Eleve elrendelte, miképpen mentek, miképpen jöttek, hogyan hozták haza a halál mezőiről az élet ajándékát magatoknak, nekünk s utána egy boldogabb nemzedéknek.

Az Ur áldjon meg és őrizzen meg Titeket — fejezi be levelét a püspök — világosítsa meg az Ur az Ő orcáját rajtatok és könyörüljön rajtatok; fordítsa az Ur az Ő orcáját titekétek és adjon nektek, nekünk, az egész világnak békeséget.

ÜGYELETES VÁROSI ORVOS:

Dr. Kontsek Ferenc, Szenteleki Kornél utca 10. Tel.: 331. Az ügyeleti szolgálat vasárnap 14 órakor kezdődik és a következő vasárnap 14 óráig tart.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR:

Városi gyógyszertár, Szt. György tér.

OTI KORZETI ORVOSA:

Felsőváros orvosa Dr. Szabó Endre, Flórián utca 8.

A második körzetbe a Bánát városrész tartozik, (a Rákóczi ut, Antal utca, belváros és Kossuth Lajos utca közötti rész), orvosa dr. Erdey Gyula, Sándor Béla utca 15.

A harmadik körzet a Szelencse és a Bánát-nak a második körzetbe nem tartozó része, orvosa dr. Kovács Boldizsár, Széchenyi körút 3 szám alatt.

—■—

Köszönetnyilvánítás. A Magyar Vöröskereszt zombori Választmánya ezután is hálás szívvel nyugtázza Siskovits Jenő és neje szül. Kovács Erzsébet 100 pengős adományát, melyet a létesítendő honvéd hadikórházban egy ágy alapítására fizettek le. Az adományozók f. évi április hó 6-án tartották esküvőjüket és a szokásos menyasszony-tánc megváltása címén jött össze ez az összeg, melyet azonnal hazafias jótékony célra engedtek át. Hisszük, hogy áldás lesz azon az új életen, amelynek első lépése és gondolata a Haza szolgálat. A Magyar Vöröskereszt zombori Választmánya.

A Szentatya rádióbeszéde. Vatikánvárosból jelentik, hogy a Szentatya pápai jubileuma alkalmából május 13-án rádiószózatot intéz a világhoz. A rádió azt a szentmisét is közvetíti, amelyet a pápa május 14-én celebrál. Valószínű, hogy a Szentatya a szentmise után orbi et urbi áldást oszt. A pápai rádiószózatot előbb olasz, majd más nyelveken is közvetítik a rádiók.

Szombathely diszpolgráává választja Bárdossy Lászlót. Szombathely város képviselőtestülete egyhangú lelkesedéssel mondta ki, hogy a város nagy szülöttjét, Bárdossy László dr-t diszpolgrárává választja. A városi képviselőtestület áprilisi rendkívüli közgyűlésén történi meg a választás, ugyanekkor adják át a volt miniszterelnöknek és külügyminiszternek a művészi kivételű diszpolgrái oklevelét.

Áthangoló kurák

A latin államokban bevált módszer a „Lavato de organismo” a szervezet átöblítése. Hatásaképpen a belek, az epe és a húgyutak megszabadulnak a salaktól, tehát felfrissül az emésztés, anyagcsere, sőt a felesleges zsírlakodás is

eltűnik. A magyar orvosok a nagy gyógyeredményű áthangoló kuráknál előírják, hogy 4-6 héten át, reggel, éhgyomorral, langyosan egy pohár Mira gläubersós gyógyvizet kell fogyasztani. Kérdezze meg orvosát.

Bácskeresztur diszpolgrárává választotta dr. Deák főispánt. Szerdán Hronics János községi jegyző vezetésével népes bácskereszturi küldöttség kereste fel dr. Deák Leó főispánt. A küldöttség közölte a főispánnal, hogy a község a felszabadulás emlékére tartott diszpolgrágyűlésén diszpolgrárává választotta a főispánt hálából azokért az értékes szolgálatokért, amelyeket dr. Deák a község magyar és ruszin lakossága érdekében a megszállás alatt tett. A küldöttség hálájáról, szeretetéről és ragaszkodásáról biztosította a főispánt és kérte, fogadja el a diszpolgráságot. A főispán elfogadta a község határozatát.

Csecsemőholttest a »Szerelém bolondjai« mellett Budapestről jelentik: A Szerelém bolondjai vendéglő közelében a Farkasréten az erdőben vasárnap délután a kirándulók egy fiúcssecsemő holttestére bukkantak. Valószínűleg megfojtották a gyermeket. A rendőrség nyomoz.

Igazgatóválasztmányi ülés a Sajtókamrában. Az Országos Magyar Sajtókamara igazgatóválasztmánya április 20-án, déli 1 órakor ülést tart.

Lovát akarta menteni, életével fizett Bajmók község határában Krizsán Antal gazda kocsijával elakadt a sárban. A lovakat egy táviróoszlophoz kötötte, de azok az arra haladó szabadkai vonattól megijedtek, elszabadították magukat és vágatni kezdtek a sinek felé. Krizsán el akarta rántani a lovakat, de egyikük úgy megrugta, hogy a szerencsétlen gazda a vonat elé esett és a kerekek darabokra tépték.

Férfi bőrtalpu félcipők megérkeztek. Zöldutalványra kaphatók míg a készlet tart.

„W ALIEN”

cipőüzemben, Zombor, Zrinyi u. 12.

Ösztöndíjat kaphat 60 kereskedelmi iskolába készülő tanuló. A kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium pályázatot hirdet 60 egyenként kétszáz pengős ösztöndíj elnyerésére. Ösztöndíjat olyan középfokú kereskedelmi iskolába készülő tanulók kaphatnak, akik a gimnázium vagy a polgári negyedik osztályát legalább jó eredménnyel végezték el. Kérvényeket május 20-ig fogad el a minisztérium iktatója (Budapest I Váci utca 1.)

Vigyázat!

A DARMOL hasbjátót utánozzák. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak és T alakú bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagolásban kérje.

DARMOL

Budapestre utazott dr. Deák főispán. Dr. Deák Leó főispán szerdán délután Budapestre utazott, ahol pénteken résztvesz a belügyminisztériumban megtartandó főispáni értekezleten. A főispán vasárnap Bácsalmásra utazik a MOVE társadalmi és sportegyesület székházának felavatására. Az ünnepségen dr. Deák beszédet mond.

Kötelező a bögöly irtása. A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki a marhabögölyirtás kötelezővé tételéről.

Nagy sikere volt Óbecsén a budapesti művészegyüttes előadásának. Budapesti művészegyüttes, melynek tagjai Zimonyi Márta, az Új Magyar színház primadonnája, Fazekas Mária rádióénekesnő, Rózsahegyi Kálmán, a Nemzeti Színház örökös tagja, Szentiványi Béla, a Magyar Színház és Koltay Gyula a Nemzeti Színház művésze, két, nagyszerűen sikerült művészt keretében vendégszerepelt Óbecsén. Az előadásokat a Szent István iskola nagytermében tartották meg, nagyszámú közönség előtt. Az előadásokat mindkét napon Cziráky Imre délvideki író írói beszéde nyitotta meg.

Súlyos testisértés vétsége miatt letartóztattak egy magyarkanizsai elbocsájtott rendőrt. A magyarkanizsai rendőrség letartóztatta Sándor András elbocsájtott rendőrt súlyos testi sértés vétsége miatt, s átadta a zentai királyi járásbírósnak.

A »János vitéz« Magyarkanizsán. A Krémer színtársulat, amely Magyarkanizsán vendégszerepel vasárnap este nagy sikerrel adta elő a Gazdakör színpadán a »János vitéz«-t. A híres Petőfi színműköltemény muzsikáját a társulat házizenekara lovag Hevessy Pál karmester vezetésével, tökéletes, szép összjátékkal látta el.

Az ebéd és vacsora csak egy fő. ha a bus felvágott. szalonna és mindennemű hentes-áru

NÉBL JÓZSEF

hentesmestertől való.

Tiltott határátlépésért pénzbüntetésre ítélték egy szilberekai házaspárt. A zombori törvényszék büntetőtanácsa szerdán fjenként 50 pengő pénzbüntetésre ítélte Herbert István szilberekai lakost és feleségét, akik utlevél nélkül utaztak külföldre.

A vasuti étteremre is vonatkozik az 1 órai záróra. Megírta a Délvidék, hogy az illetékes hatóság rendelete értelmében valamennyi vendéglő, kávéház, borkimérés és mulató záróráját az egész országra egyöntetűen éjjel után egy órában, október 1-e után pedig éjjeli 12 órában állapították meg. Kivételek nincsenek. A zombori rendőrkapitányság közlése szerint felsorolt vendéglátó üzemek nyitási ideje reggel 5 óra. Az 1 órai záróra vonatkozik a vasuti éttermekre is, amely azonban hajnali fél háromkor nyithat, tekintettel az utas forgalomra.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Ellenfelet keres a Zombori Sport Egylet. A ZSE csapata vasárnapra, 19-ére vidékre ajánlkozik.

A regőcei magyarok 10.376 cigarettát gyűjtöttek a honvédeknek. Regőcéről jelentik: A Magyar Szociális Misszió füstnélküli napot rendezett, amelynek eredményeképpen 10.376 cigarettát gyűjtött össze a keleti arcvonalon harcoló hős honvédek számára. A cigarettákat a Vöröskereszt útján juttatták el rendeltetési helyükre. A kisszámú regőcei magyarság, mint azt a gyűjtés eredménye bizonyítja, ismét példás tanúbizonyságot tett hazafiassága mellett.

I. a FASZÉN Mérónél
Bajai országut 11 Telefon 6.

A bácstopolyai járás a honvédárvédért. A bácstopolyai járásban eddig 40 család jelentette ki azon készségét, hogy vállalná hadiárvéd nevelését. A járás főszolabirája eddig 5.500 pengőt juttatott el az illetékeseknek a hadiárvéd támogatására.

Megalakult a topolyai járási Tanítók Egyesülete. Topolyán megalakult a járási Tanító Egyesület, melynek elnöke Kvanduk Ferenc igazgató, alelnöke Balogh János, titkára Tóth József, jegyzője özv. Spanyol Tiborné és pénztárosa Bókai Pál lett. A vármegyei tanítóegyesület választmányi tagjál Buzás Béla pacséri és Boza Lajos kossuthfalvi tanítókat választották meg.

Vitamin, fehérje, cukor

Néhány szó a korszerű táplálkozásról

Írta: Dr. Tangl Harald egyetemi magántanár

A táplálkozással foglalkozó tudomány nagy átalakuláson ment keresztül az utolsó harminc év folyamán.

Amiről még husz-harminc éve azt hittük, hogy csakis az lehet a táplálkozásnak egyetlen helyes módja, arról kiderült hogy részben tévedéseken alapul. Az új felfedezések során rájöttünk, hogy a helyesnek vélt táplálkozásmódunk egészségtelen, sőt mondhatnám káros. Sok betegség azért szedte oly nagy számmal áldozatait, mert a helytelen táplálkozás miatt védtelenné vált emberek nem tudták a betegség előidézőinek ellenállni. Kiderült ugyanis az eddig ismeretlen kívül számtalan olyan nélkülözhetetlen tápanyag is van, amelyre eddig ügyet sem vetettünk, jórészt azért, mert még a létezésükről sem tudtunk. Ezek a tápanyagok rendszerint nem nagy, sőt igen csekély mennyiségben találhatók az élelmianyagokban. De akármiyen csekély mennyiségben is szerepelnek, jelenlétük mégis fontos, szükséges, mert ha hosszabb ideig nem jutunk hozzájuk, megbetegszünk. A tudományos világban ezeket nélkülözhetetlen táplálkozási tényezőkné hívják.

Szervezetünknek igen sokféle, különböző minőségű tápanyagra van szüksége. Számuk az eddigi megállapítások szerint harmincöt-negyvenre tehető. Ha közülük csak egy is hosszabb ideig hiányzik a táplálékból, megbetegszünk, s ha még ezután is nélkülözni kényszerülünk, még el is pusztulhatunk. Minden szükséges tápanyagnak tehát megfelelő mennyiségben kell rendelkezésükre állania, hogy a gyermek teste jól kifejlődhessen, hogy a felnőtt szervezete tökéletesen működhessen.

A tápanyagok a szükségletnek megfelelően különböző mennyiségben szerepelnek táplálékunkban. Van melyikből több kell, van melyikből kevesebb, aszerint, hogy mi a rendeltetése, milyen célt szolgál. Az egyik fajtából például az ugynevezett fehérjékből a testünket alkotó sejteket építjük fel, ezért a fehérjét építőanyagnak nevezzük. Más tápanyagok például a cukorfajták (ide tartozik még a keményítő, tehát liszt, tészta is) és a zsir, a szervezet melegéhez szükséges hőt szolgáltatja, ezeket fűtőanyag névvel jelöljük.

Táplálkozásunk legyen változatos

Mindezek a tápanyagfeleségek elég tekintélyes mennyiségben találhatók mindennapi étrendünkben. Csupán belőlük azonban nem tudnánk megélni, mert rajtuk kívül szükségünk van még bizonyos fajta sókra és a nemrégiben fölfedezett vitaminokra is. E vegyületek csekély, sőt néha rendkívül csekély mennyiségben szerepelnek táplálékunkban. Részben ezzel is magyarázható, hogy csak olyan hosszú idő után fedezték fel jelenlétüket és különféle minőségüket. Így a vitaminok legnagyobb része kilónyi mennyiségű élelmianyagunkban mondjuk a vajban, vagy zöldfözelékekben csak néhány milligramm, tehát a gramm ezredrészeként többszörösekként található. Jelenlétük bizonyítása is csak úgy történhetett, hogy nehéz munkával, különféle kivonatanyagokkal kellett jó néhány mázsa táplálékot felhasználni, hogy végre kioldhassák, kézbe kaparinthassák ezeket a sokáig rejtélyesnek látszó vegyületeket. Így aztán lassankint, egymásután megállapították, hogy ebben vagy abban az élelmi anyagban melyik tápanyagból mennyi van. Mert közben az is kiderült, hogy az egyes élelmianyagfeleségek között igen nagy különbség van. Egyikben csak ez, a másikban csak az a hatóanyag található. Ezért van szükség arra, amire a tapasztalat már régen megtanított bennünket, tudni illik, hogy táplálkozásunk lehetőleg változatos legyen.

Polytonosan ismétlődő ételváltoztatóság hiánya, megrontja az egészséget. Ma már azt is tudjuk, hogy azért, mert így számosság nélkülözhetetlen táplálkozási tényező kimarad étrendünkéből. Ha viszont változatosá tesszük konyhánkat, akkor a különféle élelmianyagok keverésével mindegyikből jut annyi, amennyire egészségünk megóvásához feltétlenül szükségünk van.

Étrendünk helyes összeállítása legyen tehát egyik legfontosabb feladatunk! Nem is olyan könnyű feladat ez, különösen a mai nehéz háborus időkben. Különös gondolat kell éppen ezért a háziasszonyok eljárnia, hiszen az egész család egészségének épsége részben az ő körültekintésétől, leleményességétől és kiválógtoképességétől függ. Mivel ilyen súlyos gond nyomja a vállát minden bevásárlását jól át kell gondolnia.

Védőtápanyagok

Először is olyan élelmianyagokat kell beszereznie, amelyek lehetőleg sokféle tápanyagot tartalmaznak. Mert a sok között bizonyára számos olyan is akad, amely megvéd bizonyos betegségekkel szemben. Ezek mindennél előbbre valók, fontos, védőtápanyagoknak is nevezhetjük őket. Az olyan tápanyagot pedig, amelyikben sok ilyen életfontos, egészségünket óvó védőtápanyag van, védőtápláléknak hívjuk. Legfontosabb védőtáplálékaink a tej, a tojás a zöldségfélék, a zöldfözelékfélék és a gyümölcsök. Az utóbbiakat régebben nem sokra becsülték, mert igen nagy víztartalmuk miatt nincs sok építőanyag (fehérje) és fűtőanyag (cukor, zsir) bennük. Jelentőségük csak nemrégiben vált nyilvánvalóvá, amikor kiderült, hogy számtalan, különféle nélkülözhetetlen védőtápanyagot tartalmaznak.

Ha tehát a háziasszony kellő előrelátással és korszerűen akarja összeállítani az étrendet akkor legelőször a fontos védőtáplálékokat próbálja beszerezni s csak az után gondoskodik a szükséges fűtőanyagokról: tésztafélékről, zsirról, szalonnáról. Ezzel azt szeretném hangsúlyozni, hogy nem egészséges az, ha gyomrunkat a szükséges mértéken felül megtöltjük mondjuk kifőtt tésztaival, vagy igen zsíros étellel, szalonnával és kenyérral, hanem arra kell töre-

Minden igénynek és zsebnek megfelelő bördíszmüará

Zombor Petőfi-u. 8. Bizalom tag

kednünk, hogy szervezetünk minden nap megkapja, ha lehetséges, a neki járó zöldfözelékfajtákat, zöldségeket, tojást és tejet. Természetesen mindig a körülményekhez kell igazodni. Mindig arra a védőtáplálékra kell a fősúlyt vetnünk, amelyhez éppen hozzájuthatunk.

Szerencsére sok olyan edellel rendelkezünk, amelyek ha nem is a legfontosabbak de mégis igen sok értékes védőtápanyagot tartalmaznak. Ezek közé tartozik a burgonya, vagy a teljes szemből készült fekete kenyér.

Általában mindig azzal kell megelégednünk, ami van, s nem azok miatt zugolódni, amelyek pillanatnyilag hiányoznak. Télen például a burgonya fogyasztásának növelésével és a tésztafélék csökkentésével törekedjünk a hiányzó zöldségfélék tápanyagjainak pótlására, most tavasszal már a tojás segít sokféle fontos vegyületével, hogy egészségünket óvhasuk, azután pedig minél jobban közeledünk a nyárhoz, annál több zöldségféléket, zöldfözeléket kell étrendünkbe iktatnunk s lehetőleg sok és változatos gyümölcscsel ellátnunk szervezeteinket mindazzal, amire szükségünk van.

A legegészségesebb védőtáplálékfeleség egyike a tej, különösen gyermekeknek és az áldott állapotban lévő asszonyoknak van nagy szükségük rá. Ha nincs más még a lefőlözött tej is jó, ne becsüljük le, mert még az is sok olyan értékes tápanyaghoz juttatja szervezetünket, amelyre mind nyájunknak szüksége van.

Fontolóra véve tehát a korszerű élemezés kérdéseit láthatjuk, hogy ha bizonyos hozzáértéssel fogunk étrendünk összeállításához, még a nehéz háborus időkben is mindig találhatunk olyan élelmianyagokat, amelyekkel megvédhetjük szervezetünket bizonyos betegségekkel szemben. Ha a kellő változatosságról és a védőtáplálékok beszerzéséről gondoskodunk, akkor bizvást remélhetjük, hogy saját magunk, valamint hozzátartozóink egészségét és munkabírását megőrizhetjük.

A felszabadulás első évfordulóján boldog örömmel, hazafias lelkesedéssel köszöntjük a Délvidék lakóit és szeretettel várjuk a legősibb magyar kegyhelyre, Máriagyüdre gyalog, kocsin, vagy vonaton.

Ferences Plébánia, Máriagyüd

Felemelték a gyapjú beváltási árát

A közellátásügyi miniszter most kibocsátott 64.200/1942. K. M. számú rendeletével az 1942. évi nyírású gyapjú beváltási ára után erre az évre minőségre való tekintet nélkül kilogrammonként 50 fillér termelői árkiegészítés kifizetését rendelte el. A közellátásügyi miniszter ugyane rendeletével az 1941. évvel szemben az 1942. és 1943-ban beszoigáltatott gyapjútöbblet után kifizetendő termelési prémiumnak az 56.600/1942. K. M. számú rendeletben megállapított összegét kétszeresére emelte fel és a termelési prémiumot birkagyapju után az alapminőségre vonatkoztatva kilogrammonként két pengőben, báránygyapju után kilogrammonként 1.30 pengőben állapította meg.

Nem jár a termelési prémium a rendelet hatálybalépése után megszerzett állománytöbbletről, valamint a rendelet hatálybalépése után létesített juhászatok állományáról nyirt birkagyapju után, azonban az 1942. évi szaporulatból létesített új juhászatok állományáról, valamint az 1942. évi saját nevelésű vagy megszerzett szaporulatból nyirt birkatöbblet után a termelési prémium 1943-ban már kifizetésre kerül.

A jelenlegi 4.30 pengő per kilogramm beváltási alapár erre az esztendőre tehát a kilogrammonként 50 filléres termelői árkiegészítéssel 4.80 pengő per kilogramra emelkedik, míg az 1941. évvel szemben beszoigáltatott gyapjútöbblet beváltási alapára 6.80 pengő per kilogram.

A közellátásügyi miniszter az árkiegészítéssel az idei év rendkívüli időjárási viszonyai által okozott takarmányozási nehézségekkel és hosszabb istállózással károsított juhtartó gazdák helyzetén kíván segíteni. A termelési prémium ezen tulmenően azt célozza, hogy a tenyésztők gondos kiválasztás útján az állomány és az egyedek nyírású súlyát növeljék, ami a honvédelmi szempontból olyan nagyfontosságú gyapjuhozam növekedése mellett azzal is jár, hogy a kedvezőtlen háborus takarmányhelyzet mellett ugyanolyan gyapjumennyiség kevesebb önköltséggel érhető el.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy „KIS SZÉCHENYI BOROZÓ” ezentul egész nap nvitva van, élszaka egy óráig. Tokai borok, pálinka különlegességek. Minden este 7 órátl cigányzene. Szives pártfogást kér Pollák János, Zombor, Berzsenyi Dániel utca.

A magyar tűzharcos jogai és kötelességei

A magyar tűzharcos szövetség minden leigazolt tagjának jogai és kötelességei vannak.

A magyar tűzharcos-leigazolás kelléke a Károly csapatkereszt igazolása, vagy 2 bajtárs hitelt érdemlő nyilatkozata mellyel igazolja, hogy legalább 12 hetet tűzvonalban töltött.

Tűzharcos minden magyar állampolgár, aki az 1914—1918. évi világháborúban teljesített arcvonalbeli szolgálata alapján a Károly csapatkereszt igazolt tulajdonosa.

A magyar frontharcos szövetség 1939-ben alakult meg.

A magyar tűzharcos jogait az 1938. évi IV. t. c. határozza meg, mely szerint

a törvényhatósági és községi legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállításánál az igazolt tűzharcosok adóját kétszeresen kell számítani, azzal az indoklással, hogy a tűzharcosoknak az önkormányzatok körében való messzebbmenő érvényesülését hivatott szolgálni ez az egyuttal erkölcsi megbecsülést is jelentő rendelkezés,

a „tűzharcos” megjelölést a tűzharcos házaságának halálának, továbbá gyermeke születésének anyakönyvi bejegyzésében az érdekelt kívánságára fel kell tüntetni,

a tűzharcosok közalkalmazásnál előnyben részesítendőek,

a közalkalmazott tűzharcosok katonai szolgálatát be kell számítani,

A tűzharcos törvény és végrehajtási utasítások intézkednek továbbá: a közalkalmazott tűzharcos hadipótlékáról, alkalmazásáról a magángazdaságban, gyógyszerészek előnyben részesítéséről, előnyben részesítéséről a közszállításoknál, állami egyedáruság alá eső cikkek árusításáról, adókedvezményeiről, gyermekei-

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

Ist das Haar noch nicht trocken? Ich halt's nicht länger aus.

Aber, gnädige Frau, das muss jeder auf sich nehmen. Dauerwellen zu machen dauert noch viel länger.

Doch, Sie sagten mir, dass ich unter einer halben

Stunde fertig sein werde.

Das kann man nicht auf Minuten voraussagen. Wenn wir zu früh ausschalten, hält die Frisur nicht.

Soll sie nicht halten! Schalten Sie aus, bitte! Ich komme nie mehr, mir ist es nicht wert einer Frisur wegen diese höllische Hitze zu erleiden.

Még nem száraz a hajam? Nem bírom tovább ki.

De, nagyságos asszony, ezt mindenkinek el kell viselni. A tartós hullám elkészítése még sokkal tovább tart.

De Ön azt mondta nekem, hogy egy félórán belül készen leszek. Azt nem lehet percre előre megmondani. Ha nagyon korán kikapcsoljuk, akkor nem tart a frizura.

Ne tartson! Kapcsolja ki, kérem. Soha többé nem jövök. Nekem nem éri meg egy frizura miatt ezt a pokoli hőséget elszenvedni.

Szószedet

häufig
die Schuppe, -n
der Ärger, -s

gyakori
(haj) korpa, pikkely
bosszankodás

wie immer
hässen, -te, h. -t
die Einbildung, -en

akárhogyis
gyűlölni
beképzelés

Dr. VÉGHNÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül”. első kötet kapható Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6 és minden könyvkereskedésben.

nek iskoláztatási kedvezményeiről, ügyvédek előnyben részesítéséről, vasuti menetdíjkedvezményről.

Minden magyar tűzharcosnak, aki egykor fegyverrel a kézben harcolt — ma a polgári élet keretei között is ugyanazzal a hittel, lelkesedéssel és törhetetlen kötelességtudással kötelessége küzdenie, dolgoznia a tűzharcos jelmondat szellemében: „Istenért, Hazáért, Bajtársainkért, — hűséggel mindhalálig!”

Minden olyan jogszabály alkalmazásánál,

amely a hadirokkantak, vitézi rend tagjai, a tűzharcosok és általában az akár háború, akár béke idején katonai szolgálatot teljesített egyének javára ugyanazt a kedvezményt biztosítja, elsősorban a vitézi rendhez tartozó hadirokkantakat, másodsorban a többi hadirokkantakat, harmadsorban a vitézi rend tagjait, negyedsorban tűzharcosokat, ötödsorban a háború idején katonai szolgálatot teljesített, s végül a béke idején katonai szolgálatot teljesített egyéneket kell figyelembe venni. Walleth Kamill.

A rejtélyes talizmán (24)

IRTA: CLEM YORE

Touhey nevetett. Jim pedig az ablakhoz lépett és kinézett. A tó befagyott felszínén végigsiklott a tekintete a messzi láthatárig.

Tehát Fleming püspök ide fog jönni?

A gondolatai újra visszatértek azokhoz a szavakhoz, amelyeket az atyja, amikor lázas beteg volt, mondott. Az agyában visszhangzottak ezek a szavak:

...de találkozni fogsz Fleming püspökkel és ő meg fogja neked mondani, hogy ennek a pénznek, amit rád hagyok, a felét hova vidd... és oda fogod vinni... Ha ez meg fog történni, békében fogok pihenni... Hirtelen megszakadt a visszaemlékezés fala.

A távon látott valamit, ami arra indította, hogy ezzel a kiáltással forduljon Touheyhez:

— Jöjjön ide! Ott a távon túlról nem szánkó jön erre felé kutya fogattal?

— Hol? — kérdezte Touhey, kinézve az ablakon.

— Azzal az elhalt fenyővel szemben, amely a jégtáblára hajlik.

— De igen, valóban szán. Ez az a pont, ahol a villaszerűen két ágra szakadó „Mennydörgő patak” leér a lejtőről. Azon a helyen a jég gyenge, mert ott a hegyről lerohanó víz szakad a tóba. A beszakadt jég nyílásában a kutyaokon túl valami ember vergődik. Tom, nézzen oda.

— Ugy bizony! Ujra visszasiklott a vízbe.

— Odaszaladok, hogy kisegitssem — kiáltotta Jim és kirohant a házból.

— Baptiste. — kiáltotta — oldja el Füstöst és kövessenek engem. Egy ember alatt beszakadt a jég.

Egy pár skit kötött fel, a fali fogasról köteleket vett le és elrohant a tó felé.

Joe Willie utánakiáltott:

— Csak valami félvér lehet Moreau telepéről s azok úgy összebarátkoztak a jeges vízzel, mint a foka, vagy a pénzmapatkány.

Jim leért a partra és a jég széléhez szaladt. Füstös utánarohant és Baptiste nyomon követte.

VII. FEJEZET.

Touhey látszóvén át nézte a jelenetet és látta, hogy egy alak kapaszkodik a beszakadt jég szélébe. Letette a látszóvet, elővett egy pálinkával telt üveget és kiszaladt a jéghez, odakiáltva Joe Willienek:

— Menjen Baptiste után. Vigye oda ezt a pálinkát és egy takarót. Ha Dermot idejekorán

eléri, még megmenthetjük az életét.

Joe Willie odarohant a jéghez. Touhey pedig visszatért a szobába. A hosszú Tom látszóvén át nézett a tóra és Touheyhez fordulva így szólt:

— Vén ordas farkas, maga még mindig olyan lágy szívű, mint egy asszony.

— Tudom, hogy Moreau embere, de ennyit egy kutyaért is megteszek. Szerencse, hogy ma nincs olyan nagy hideg.

— A szívében annál nagyobb a meleg. Maga jól tudja, hogy ki van odakinn a jégtáblák közt, hiszen a látszóvén át nézte.

— És ha így volna? ...

— Mi lesz, ha a régi társának a fia meglátja, hogy kit huz ki a jégtáblák közül?

— Én csak arra gondolok, hogy mi történik majd, ha Moreau Pierre megtudja? Az ördög vigye el a dolgát!

Touhey Mihe egy székre ült és úgy nevetett, mint egy gyermek.

Amint Jim a jég betört részének közelébe ért el, látta, hogy a kutya üres szán körül állnak. Azután a jégben támadt nyílás tulsó felén a fekete vízből felbukkanó vörös tárgyat pillantott meg. De abban a pillanatban, amikor meglátta a törős tárgy felbukkanását, az rögtön újra eltűnt a víz alatt. Odarohant, a nyílást megerősítve és meglátotta a kötelet, amelyet magával hozott. Már Baptiste is odaért hozzá.

A kötél egyik végét a félvér kezébe adta és ő maga óvatosan közeledett a nyíláshoz. Lenézett a nyílás széléről és ríktó piros színű télikabátot látott, amely hóprémmel volt szegélyezve.

A vízben elmerült alak most újra felbukkant és felé fordította az arcát. Női arc volt.

— Julie Marie! Julie! — kiáltotta Jim elámulva.

— Gazdám, vigyázzon! — ordította Baptiste — maga körül a jég mindenütt lefelé hajlik. De Jim nem hallotta.

Az egyik skit előrecsuszította, a másikat szőcs alá állította melléje és így óvatosan a nyílás felé csuszott. Eközben a kötél végére hurokot kötött.

Látta, hogy a lány a vízben figyel reá.

Az arcán mosoly villant fel, amelyik azonnal újra eltűnt.

Egyik karját Jim felé nyújtotta, de hirtelen elsápadt és a karia lehanyatlott.

Ijedten feléje dobta a kötelet, a hurok a

lány nyakára esett és Jim az örömtől felkiáltott, amikor látta, hogy a lány az egyik karját is átdugta a hurkon.

— Huzza! — kiáltotta Baptiste-re s a félvér azonnal engedelmessé vált. Julie Marie lassan a jég felszínére huzta fel, mialatt Jim mindinkább hátrált a nyílástól.

Amint a lány kiért a jégre, Jim felkapta és a szánhoz szaladt vele. Ekkor már Willie is odaért, a vállán takarót, a kezében a pálinkás üveget hozta. Jim leült a jégre Julie Marie mellé, a fejét a térdére fektette és két ajkai közé pálinkát öntött az üvegből.

A lány testén remegés futott végig, nagyot nyelt és halkán megszólalt:

— Isten hozta, Jim ur.

Szagatottan folytatta:

— A sima jégen szánkáztunk és nem vettem észre, hogy ilyen közel jutottam a „Mennydörgő patak”-hoz. Mire észrevettem, a kutya már vízben álltak.

Jim még egy korty pálinkát itatott vele és miután ezt megitta, a lány mekísérelte, hogy talpraálljon. De egyik lábát se tudta megmozdítani.

Jim átkarolta és így fogva beburkolta a takaróba. Azután lefektetette a szánra.

— Fogja be Füstöst vezetőnek és fogja ki ezeket a kutyaikat, — mondta Jim — siessünk! Füstös ott ült a jégen és Jimet nézte.

— Menj, Füstös — mondta Jim és az óriási kutya azonnal odaállt a kutyafogat élére.

Folytatása következik)

Apróhirdetések

Egy selejtes csendőrségi lovat f. hó 17-én 9 órai kezdettel, a Vársártér 19 szám alatt (Csendőrségi laktanyában), örök áron, készpénzfizetés ellenében elárverezünk. a-1590-gr

Több kocsi érett trágya eladó. Maximovits üzlet, Zombor. Szt. György tér. a-1591-f

Cukrárszepeidet, önálló, mestervízszával, valamint udvaros-pincemestert azonnalra felvesszünk. Vadászkiért Szálló, Zombor. a-1529

Butorok, tükrök és egyéb háztartási holmik eladók. Megtekinthető délután Zombor, Csihás Benő ucca 26. a-1508-f

Bérszántást traktorral Zombor és környékén vállalok. Cimem: Zombor, Tompa Mihály utca 17. a-1570

Jómunkás szabósegéd, rendelt munkákra, azonnal felvétetik. Kovács Fábán szabómesternél, Doroszló. a-1561-1